

ÖZGÜN MUHAKEME SORULARI

1 Süreç dosyasındaki boşluk

Bir öğrencinin afişi ilk taslaktan son ürüne belirgin biçimde değişmiştir. Süreç dosyası yalnız iki resmi içermektedir. Öğrenci, değişikliğin rastgele olmadığını ve geri bildirimden doğduğunu göstermek ister.

İlk taslak	Son afiş	Geri bildirim notları
		K “Uzaktan başlığı okuyamıyorum.” L “Etkinliğin gününü bulmak zor.” M “Resmin sanatçısı kim?”

Dosyaya hangi ek, görünen iki temel değişikliğin gerekçesini en doğrudan gösterir?

- A) Yalnız son afişin daha büyük çıktısı; boyut arttığında kararların gerekçesi de görünür olur.
- B) K ve L notlarıyla eşleştirilmiş ara eskiz; başlık kontrastı ve tarih boyutunun nasıl değiştiği işaretlenir.
- C) Yalnız M notu ve sanatçının adı; böylece tarih ve kontrast değişikliği açıklanmış olur.
- D) İlk taslağı çıkartıp son afişi bırakmak; eski sorunlar görünmeyince süreç daha iyi belgelenir.

2 Farklı ekran, aynı mesaj

Bir etkinlik afişi koridorda ve telefon ekranında kullanılacaktır. Ana mesaj ile tarih her iki ortamda da ilk bakışta bulunabilmelidir. Tasarım ekibi, üç denemeyi aynı içerik ve aynı katılımcılarla karşılaştırmıştır; tablo yalnız bu denemenin sonuçlarını gösterir.

Deneme sonuçları			Deneme taslakları		
Deneme	Koridorda başlık ve tarih bulundu mu?	Telefonda başlık ve tarih bulundu mu?	K	L	M
K	Evet, bulundu.	Tarih kesildi.			
L	Başlık bulundu, tarih seçilemedi.	Evet, bulundu.			
M	Evet, bulundu.	Evet, bulundu.			

Hangi karar hem tasarım hiyerarşisini hem eldeki kanıtın sınırını korur?

- A) K seçilir; koridorda başarılı olması telefon için de yeterli kanıttır.
- B) L seçilir; telefonda tarih bulunduğundan koridordaki bulgu dikkate alınmaz.
- C) M seçilir; bu deneme bütün kullanıcılar için her koşulda başarıyı kesinleştirir.
- D) M seçilir; bu denemede iki ölçütü de sağlar, farklı kullanıcılarla ayrıca sınanabilir.

3. Boşluk da konuşur

Bir kütüphane afişinin K taslağında kitap simgesi, başlık ve süsler aynı büyüklükte birbirine dayanır. L’de başlık çevresinde boşluk bırakılmış, kitap simgesi daha küçük tutulmuştur. İlk fark edilmesi istenen bilgi etkinliğin adıdır.

K

L

Hangi yorum tasarım kararıyla amacı doğru ilişkilendirir?

- A) K daha çok öge içerdiğinden başlık zorunlu olarak ilk okunur.
- B) L’de boşluk başlığı diğer öğelerden ayırabilir; ilk bakış denemesiyle kontrol edilmelidir.
- C) L’de boş alan bulunması afişin henüz yapılmadığını kanıtlar.
- D) K ile L aynı sözcükleri içerdiği için aynı hiyerarşiyi kurar.

4. Fotoğrafın dışarıda bıraktığı

Kurmaca bir temizlik etkinliği fotoğrafında öğrenciler çöpleri topluyor. Afişte yalnız yerdeki çöpler gösterilecek biçimde kırılmış ve “Kimse ilgilenmiyor.” başlığı eklenmiştir. Kaynak görüntünün tarihi bellidir.

Sorunun asıl nedeni hangisidir?

- A) Tarih bilindiği için başlık mutlaka doğrudur.
- B) Her kırılma işlemi koşulsuz olarak yasaktır.
- C) Görselin dışarıda bıraktığı eylem, başlığın çıkarımını değiştirir.
- D) Çöp görünüyorsa temizlik yapanların görünmesi önemsizdir.

5. Geri bildirimi kararla eşleştir

Bir afiş için üç not vardır: K “Tarih, desenin içinde kayboluyor.”
L “İki satırın nereden okunacağı karışıyor.”

M “Başlık ile fotoğraf birbirinden kopuk görünüyor.”

Değişiklikler: 1 ilgili öğeleri yakınlaştırma, 2 metin satırlarını ortak başlangıca hizalama, 3 tarihe sade zemin verme.

Her notu en doğrudan karşılayan değişiklikle eşleştiriniz.
Eşleşmelerden birini görsel ilişkiyle gerekçelendiriniz.

Notlar

K Tarih, desenin içinde kayboluyor.

L İki satırın nereden okunacağı karışıyor.

M Başlık ile fotoğraf birbirinden kopuk görünüyor.

Değişiklikler

1 İlgili öğeleri yakınlaştırma.

2 Metin satırlarını ortak başlangıca hizalama.

3 Tarihe sade zemin verme.

6. İki değişiklik tek sonuç

Öğrenci afişin hem başlık boyutunu hem arka plan desenini değiştiriyor. Yeni taslak daha çabuk okunuyor. Raporunda “Bu farkın tek nedeni başlık boyutudur.” yazıyor.

Bu neden iddiasını sınamak için en uygun ek deneme hangisidir?

- A) Zemini aynı tutup başlık boyutunu değiştirerek benzer koşullarda okumayı karşılaştırmak
- B) Yeni taslağa daha çok süs ekleyip bütün değişiklikleri birlikte artırmak
- C) Yalnız yeni taslağın adını değiştirmek
- D) İlk taslağın bütün kayıtlarını kaldırmak

7. Destek afişinin bakışı

Bir dayanışma afişinde yardım alan kişi çok küçük ve başı eğik, veren kişi çok büyük ve yüksek bir yerde çizilmiştir. Ekip eşitlik ve karşılıklı dayanışma mesajı vermek istemektedir.

Hangi düzenleme amaçla daha tutarlıdır?

- A) Veren figürü daha da büyötmek
- B) Alan figürün yüzünü silip aynı hiyerarşiiyi korumak
- C) Eşitlik sözcüğünü yazmakla bütün biçimsel etkiyi yok saymak
- D) Figürlerin ölçek ve konumunu daha dengeli kurup karşılıklı katılımı göstermek

8. Süreç kartlarını sırala

Kayıtlar karışmıştır: **K** “Ziyaretçi tarih alanını bulamadı.” **L** “Tarih alanı için iki eskiz çizildi.” **M** “İlk taslak ziyaretçiye gösterildi.” **N** “Seçilen düzenleme yeniden denenip sonuç kaydedildi.”
L, K’deki gözlem üzerine hazırlanmıştır.

K

Ziyaretçi tarih alanını bulamadı.

L

Tarih alanı için iki eskiz çizildi.

M

İlk taslak ziyaretçiye gösterildi.

N

Seçilen düzenleme yeniden denenip sonuç kaydedildi.

Kartları verilen neden–sonuç ilişkisine göre sıralayınız. L’nin neden ilk sırada olamayacağını açıklayınız.

9. Renk gidince bilgi

Bir afişte üç etkinlik yalnız kırmızı, yeşil ve mavi noktalarla ayrılıyor. Siyah-beyaz çıktıda noktalar benzer görünüyor; hangi satırın hangi etkinlik olduğu anlaşılamıyor.

Hangi düzenleme bilgiyi farklı gösterimlerde korur?

A) Noktalara etkinlik adı veya farklı bir biçim ekleyip bilgiyi yalnız renge bağlamamak

B) Bütün noktaları büyütüp aynı biçim ve etiketsizliği korumak

C) Siyah-beyaz çıktıda başlığı silmek

D) Renkli taslak güzel bulunduğu için çıktı sorununu yok saymak

10. Doku mu, mesaj mı?

Bir öğrenci çevre afişinde geri kazanılmış kâğıt dokusunu güçlü biçimde kullanmıştır. Doku mesajla ilişkilidir; ancak küçük açıklama yazısı aynı yoğun dokunun üstünde seçilemiyor.

En uygun geri bildirim hangisidir?

A) Doku anlamlıysa bütün yazılar görünmez kalabilir.

B) Afişte doku olduğu için tüm tasarım başarısızdır.

C) Dokunun mesaj bağını koruyup açıklama alanında daha sakın bir zemin denemek

D) Yazıyı tamamen kaldırıp bilgi kaybını belirtmemek

11. Sergileme yüksekliği

Okul panosu farklı boydaki öğrencilerin izleyeceği bir koridora asılacaktır. Taslak yalnız uzun boylu ekip üyelerinin göz hizasında denenmiştir. Alt bölümde önemli bir etkinlik bilgisi bulunmaktadır.

Hedef izleyiciyi kapsayan bir deneme planı öneriniz. Hangi bilgiyi bulmalarını isteyeceğinizi ve sonucu nasıl kaydedeceğinizi yazınız.

12. Denge ile hareket

K taslağında eş büyüklükte yapraklar merkez çevresinde düzenli yerleşir. L’de farklı büyüklükte yapraklar eğik bir hat boyunca açılır. Amaç sonbahar rüzgârının hareketini çağrıştırmaktır; gerçek rüzgâr hızı ölçülmeyecektir.

Hangi değerlendirme biçimsel kanıta dayanır?

- A) K simetrik olduğu için bütün konularda L’den üstündür.
- B) L’de eğik yön ve değişen boyutlar hareket çağrışımını destekleyebilir.
- C) L’de yapraklar çizildiği için gerçek rüzgâr hızı hesaplanabilir.
- D) İki taslakta da yaprak olması kompozisyon farkını ortadan kaldırır.

K

L

13. Başarısız denemenin değeri

Bir dosyada afişin son sürümü ve kullanılmayan üç eskiz vardır. Öğrenci, neden elendiğini yazmadan eskizleri çıkarmak istiyor. Oysa birinde metin, diğerinde tarih, sonuncuda görsel denge sorunu denenmiştir.

Hangi yaklaşım süreç bilgisini en iyi korur?

- A) Yalnız son sürümü bırakıp kararların kendiliğinden anlaşılmasını beklemek
- B) Bütün eskizleri sonuçla aynı derecede başarılı ilan etmek
- C) Eskizleri sadece dosya kalın olsun diye tekrar tekrar eklemek
- D) Seçilmemiş eskizleri kısa sorun–karar notlarıyla saklamak

14. Künye kartını tamamla

Öğrenci, kendi çektiği kurmaca bir park fotoğrafını afişte kullanmış; rengi azaltıp yürüyüş yolunu öne çıkarmıştır.

Künye taslağı “Kaynak: ____; Yapılan görsel işlem: ____” biçimindedir.

Künye Kartı

Kaynak: _____

Yapılan görsel işlem: _____

Boşlukları uygun bilgiyle tamamlayınız. Renk azaltma işleminin fotoğrafın çekildiği yerde gerçekte renk bulunmadığını göstermediğini açıklayınız.

15. Eski görsel, yeni iddia

Bir afişte geçen yılın sel görüntüsü bu haftaki bir etkinlik için kullanılıyor. Başlık “Bugün okulumuzun önünde” diyor; görüntünün yeri ve tarihi küçük kaynak notunda farklı. Bu örnekte bütün kayıtlar kurmacadır.

Hangi düzeltme bağlamı dürüst biçimde korur?

- A) Küçük kaynak notunu silmek
- B) Duygusal etki güçlüyse tarih ve yer çelişkisini önemsiz saymak
- C) Görseli arşiv/temsili kullanım olarak açıkça belirtip başlığı doğrulanmış bağlama göre değiştirmek
- D) Görseli daha büyük basıp çelişkinin çözüldüğünü söylemek

16. Parlak kaplamanın etkisi

Afiş masada çok canlı görünürken koridor ışığında parlak kaplama yansıyor ve metin bazı açılardan seçilemiyor. Kaplama aynı zamanda yüzeyi korumak için eklenmiştir.

Masada görünüm

Koridor ışığında görünüm

Koruma ve okunurluğu birlikte gözetken iki çözüm olasılığı öneriniz. Hangisini seçeceğinize karar vermek için neyi karşılaştırırsınız?

17. Çelişen izleyici yorumları

Bir afiş için genç ziyaretçi “Simgeler anlaşılır.”, küçük öğrenci “Hangi simgenin hangi etkinlik olduğunu bilmiyorum.” diyor. Tasarım iki gruba da yönelik. Ekip çoğunluk beğendi diye ikinci yorumu silmek istiyor.

İkinci yorumun neden önemli olduğunu açıklayınız. Ana düzeni koruyarak denenebilecek bir değişiklik ve ölçüt öneriniz.

18. Tarih sırası mı, karar sırası mı?

Dosyada dört görsel tarihe göre sıralıdır; ancak hangisinin başlık denemesi, hangisinin renk denemesi olduğu belirtilmemiştir. İzleyici “Neden bu sonuca geldiniz?” sorusuna yanıt bulamaz.

Hangi ek dosyanın eksikliği en doğrudan giderir?

- A) Her denemenin hedefi, alınan geri bildirim ve sonraki kararlarla bağını gösteren kısa not
- B) Dosya kapağının rengini değiştirmek
- C) Aynı görselleri ters tarihle sıralamak
- D) Son ürünü büyük basıp önceki denemeleri görünmez yapmak

19. Yanlış sürüm yeniden basılmasını

Son afişte etkinlik yeri düzeltilmiştir; ortak klasörün farklı alt klasörlerinde eski ve yeni dosya aynı adla bulunmaktadır. Öğrenci yanlışlıkla eski dosyayı basar. Amaç hem değişiklik geçmişini saklamak hem güncel sürümü ayırt etmektir.

İki amacı birlikte sağlayan bir dosyalama ve kontrol planı yazınız. Baskıdan önce hangi bilgiyi doğrularsınız?

20. Sözcük ile görüntü birlikte

Bir ekip afişe “Herkesin sözü değerli” yazıyor. Görselde bir kişinin çok büyük konuşma balonu diğer üç kişinin küçük balonlarını tamamen kapatıyor. Ekip, yalnız yazıya bakarak eşit katılım mesajının tamamlandığını söylüyor.

Hangi değerlendirme bütün iletiyi dikkate alır?

- A) Yazı varsa görsel ilişkilerin mesajı etkilemesi mümkün değildir.
- B) Balon örtüşmesi eşit katılım mesajını zayıflatabilir; görünür söz alanı dengesi yeniden denemelidir.
- C) Büyük balon bulunduğu için bütün yazılar kaldırılmalıdır.
- D) Üç küçük balonun hiç görünmemesi onların daha etkili olduğunu kanıtlar.

